NCAC

មជ្ឈមណ្ឌលជាតិនៃមជ្ឈត្តការផ្ទែកពាណិជ្ជកម្ម

NATIONAL COMMERCIAL ARBITRATION CENTRE

ក្រមសីលធម៌ សម្រាប់សន្ធានការី

១៨ មីនា ២០២៣

គាំទ្រដោយ

IFC International Finance Corporation WORLD BANK GROUP

Creating Markets, Creating Opportunities

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Confederation

Federal Department of Economic Affairs,
Education and Research EAER
State Secretariat for Economic Affairs SECO

មាតិកា

១.	វិសាលភាព	៣
២.	ពេលវេលា និងសមត្ថភាព	៤
៣.	អព្យាក្រឹតភាព	៤
៤.	ឯករាជភាព និងទំនាស់ផលប្រយោជន៍	៥
៥.	ដំណើរការ និងនីតិវិធី	៧
៦.	ការដកខ្លួនចេញរបស់សន្ធានការី	៩
៧.	ការបញ្ចប់សន្ធានកម្មដោយសន្ធានការី	៩
៨.	កម្រៃសេវា	១០
៩.	អវសានប្បញ្ញត្តិ	១១

ក្រមសីលធម៌សម្រាប់សន្ទានការី

១. វិសាលភាព

ក្រមសីលធម៌សម្រាប់សន្ទានការី (“**ក្រមសីលធម៌**”) នេះ អនុវត្តចំពោះបុគ្គលគ្រប់រូបដែលត្រូវបានតែងតាំងដោយអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន ដើម្បីបំពេញតួនាទីជាសន្ទានការីក្នុងសន្ទានកម្មដែលចាត់ចែងដោយ ម.ជ.ម. រួមទាំងបុគ្គលដែលមិនបានចុះឈ្មោះនៅក្នុងបញ្ជីសន្ទានការីរបស់ ម.ជ.ម.។

ក្រមសីលធម៌ជាផ្នែកមួយនៃវិធានស្ដីពីសន្ទានកម្មរបស់ ម.ជ.ម. (“**វិធានស្ដីពីសន្ទានកម្ម**”) និងអាចត្រូវបានកែសម្រួលដោយឡែកពីវិធានស្ដីពីសន្ទានកម្ម។ វាក្យស័ព្ទទាំងអស់ដែលបានកំណត់នៅក្នុងវិធានស្ដីពីសន្ទានកម្មអនុវត្តចំពោះក្រមសីលធម៌នេះ។

២. ពេលវេលា និងសមត្ថភាព

មុនពេលទទួលយកការតែងតាំង សន្ធានការីត្រូវបំពេញលក្ខខណ្ឌសមហេតុផលថា ខ្លួនអាចធ្វើដំណើរការសន្ធានកម្មប្រកបដោយសមត្ថភាព និងឆាប់រហ័ស។

ប្រសិនបើក្នុងអំឡុងពេលធ្វើសន្ធានកម្ម សន្ធានការីមានអារម្មណ៍ថា ខ្លួនកំពុងឃ្លាតចេញពីកម្រិតសមត្ថភាពរបស់ខ្លួន សន្ធានការីនោះគួរធ្វើសកម្មភាពមួយ ឬច្រើនដូចតទៅ៖ (ក) ជូនដំណឹងដល់គូភាគី (ខ) ផ្អាកសន្ធានកម្ម (គ) ស្វែងរកការប្រឹក្សាយោបល់ពីទីប្រឹក្សា ឬអ្នកជំនាញ (ឃ) បញ្ចូលសហសន្ធានការី ឬសន្ធានការីជំនួស ឬបុគ្គលផ្សេងទៀត ឬ (ង) ដកខ្លួនចេញពីសន្ធានកម្ម។

៣. អព្យាក្រឹតភាព

ដើម្បីអនុលោមតាមកាតព្វកិច្ចក្នុងការរក្សាអព្យាក្រឹតភាពក្រោមវិធានស្តីពីសន្ធានកម្ម សន្ធានការីត្រូវបដិសេធ ឬដកខ្លួនចេញពីសន្ធានកម្មប្រសិនបើសន្ធានការីមិនអាចដំណើរការសន្ធានកម្មប្រកបដោយភាពអព្យាក្រឹតបានទេ។ អព្យាក្រឹតភាពគឺសេរីភាពពីឆន្ទាគតិ ពីការលម្អៀង ឬពីការមានបុរេវិនិច្ឆ័យចំពោះឬប្រឆាំងភាគីណាមួយទោះបីតាមរយៈពាក្យសម្តី ឬសកម្មភាពក៏ដោយ។ អព្យាក្រឹតភាព គឺជាការប្តេជ្ញាចិត្តក្នុងការបម្រើអ្នកចូលរួមក្នុងសន្ធានកម្មទាំងអស់ ដែលផ្ទុយពីការបម្រើតែភាគីម្ខាង និងការជៀសវាងនូវរាល់សកម្មភាព ដែលបង្ហាញឱ្យឃើញពីភាពមិនអព្យាក្រឹត្យ ឬបុរេវិនិច្ឆ័យណាមួយ។

សន្ទានការីគួរព្យាយាមផ្តល់នូវដំណើរការប្រកបដោយភាពយុត្តិធម៌តាមនីតិវិធី ដែលភាគីនីមួយៗត្រូវបានផ្តល់ឱកាសគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការចូលរួម។ ប្រសិនបើសន្ទានការីក្លាយជាអសមត្ថភាពក្នុងការរក្សាអព្យាក្រឹតភាព សន្ទានការីនោះគួរដកខ្លួនចេញភ្លាមៗ។

៤. ឯករាជភាព និងទំនាស់ផលប្រយោជន៍

ដើម្បីអនុលោមតាមកាតព្វកិច្ចក្នុងការរក្សាឯករាជភាពក្រោមវិធានស្តីពីសន្ទានកម្ម សន្ទានការីត្រូវធ្វើការសាកសួរសមហេតុផលដើម្បីពិនិត្យអំពីវត្តមាននៃទំនាស់ផលប្រយោជន៍ដែលមានស្រាប់ ឬយល់ឃើញថាអាចមាន ដែលអាចបង្កឱ្យមានការសង្ស័យនៅក្នុងការយល់ឃើញរបស់គូភាគី។ អាស្រ័យដូចនេះ សន្ទានការីត្រូវធានាថាខ្លួន៖

(ក) ពុំមានទំនាក់ទំនងជាមួយអ្នកចូលរួមណាមួយនៅក្នុងសន្ទានកម្មណាមួយឡើយ ទោះបីពីអតីតកាល ឬបច្ចុប្បន្ន ជាលក្ខណៈបុគ្គល ឬតាមការប្រកបវិជ្ជាជីវៈ ដែលបង្កឱ្យមានសំណួរសមហេតុផលអំពីឯករាជភាពរបស់សន្ទានការី

(ខ) ពុំមានផលប្រយោជន៍ផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ (ដោយផ្ទាល់ ឬប្រយោល) ពីភាគីណាមួយ ឬលទ្ធផលនៃសន្ទានកម្មនោះទេ

(គ) ពុំមានព័ត៌មានសម្ងាត់អំពីគូភាគី ឬវិវាទដែលទទួលបានពីប្រភពក្រៅពីសន្ទានកម្មនោះទេ (មិនរាប់បញ្ចូលព័ត៌មានសម្ងាត់ដែលភាគីណាមួយ អាចប្រកាសបង្ហាញដល់សន្ទានការីនៅក្នុងដំណើរការនីតិវិធីសន្ទានកម្ម)។

កាតព្វកិច្ចនេះបន្តក្នុងដំណើរការសន្ទានកម្មទាំងមូល។ ក្នុងករណីមានចម្ងល់ សន្ទានការីត្រូវតែប្រកាសបង្ហាញដល់គូភាគីនូវរាល់ស្ថានភាព ឬអង្គហេតុដែលអាចបង្កើតបានជាទំនាស់ផលប្រយោជន៍ ឬអាចត្រូវបានយល់ឃើញថាជាទំនាស់ផលប្រយោជន៍។

ប្រសិនបើទំនាស់ផលប្រយោជន៍របស់សន្ទានការីអាចត្រូវបានយល់ឃើញថា ធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់សុចរិតភាពនៃសន្ទានកម្ម សន្ទានការីត្រូវដកខ្លួនចេញ ឬបដិសេធក្នុងការបន្តសន្ទានកម្មដោយមិនគិតពីបំណង ឬការព្រមព្រៀងរបស់គូភាគីដែលផ្ទុយពីនេះ។

បន្ទាប់ពីបញ្ចប់សន្ទានកម្ម សន្ទានការីមិនគួរបង្កើតទំនាក់ទំនងមួយផ្សេងទៀតជាមួយអ្នកចូលរួមណាមួយក្នុងរាល់កិច្ចការដែលអាចចោទជាសំណួរអំពីសុចរិតភាពនៃសន្ទានកម្មនោះទេ។ ក្នុងករណីដែលសន្ទានការីអភិវឌ្ឍនូវទំនាក់ទំនងជាលក្ខណៈបុគ្គល ឬជាលក្ខណៈវិជ្ជាជីវៈជាមួយគូភាគី រូបវន្តបុគ្គល ឬស្ថាប័នផ្សេងទៀតបន្ទាប់ពីបញ្ចប់សន្ទានកម្មដែលពួកគេបានចូលរួម សន្ទានការីគួរពិចារណាអំពីកត្តាដូចជា ពេលវេលាដែលបានកន្លងផុតទៅបន្ទាប់ពីបញ្ចប់សន្ទានកម្ម លក្ខណៈនៃទំនាក់ទំនងដែលបានបង្កើតឡើង និងសេវាកម្មដែលបានផ្តល់ជូន ដើម្បីកំណត់ថាតើទំនាក់ទំនងនោះអាចបង្កើតទំនាស់ផលប្រយោជន៍ជាក់ស្តែង ឬតាមការយល់ឃើញឬទេ។

៥. ដំណើរការ និងនីតិវិធី

ការចូលរួមរបស់គូភាគី

សន្ទានការីត្រូវធានាថាគ្រប់ភាគីទាំងអស់មានឱកាសគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការចូលរួមក្នុងនីតិវិធីនេះ។ សន្ទានការីត្រូវដំណើរការសន្ទានកម្ម ប្រកបដោយការយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះភាពយុត្តិធម៌ផ្នែកនីតិវិធីចំពោះភាគីទាំងអស់ និងធានាថាភាគីទាំងអស់មានឱកាសគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការបង្ហាញរឿងហេតុរបស់ខ្លួន។

ការពន្យល់អំពីនីតិវិធីសន្ទានកម្ម និងវិធានស្ដីពីសន្ទានកម្ម

សន្ទានការីនឹងព្យាយាមក្នុងការធានាថាគូភាគី និងអ្នកតំណាងរបស់ពួកគេយល់អំពីនីតិវិធីសន្ទានកម្ម ជាអាទិ៍៖

(ក) បង្ហាញអំពីភាពខុសគ្នារវាងសន្ទានកម្ម និងនីតិវិធីដោះស្រាយវិវាទផ្សេងៗទៀត ជាពិសេសពាក់ព័ន្ធនឹងសិទ្ធិរបស់គូភាគីក្នុងការសម្រេចដោយខ្លួនឯង និងភាពស្ម័គ្រចិត្តនៃនីតិវិធី

(ខ) ភារកិច្ចរបស់គូភាគីក្នុងការព្យាយាមធ្វើការសះជាប្រកបដោយភាពស្មោះត្រង់ និងពិតប្រាកដ

(គ) តួនាទីរបស់មេធាវី ទីប្រឹក្សា និងរាល់អ្នកចូលរួមផ្សេងទៀតនៅក្នុងសន្ទានកម្ម

(ឃ) បញ្ជាក់ឡើងវិញថា សន្ទានការីមិនមែនជាអ្នកតំណាងតាមផ្លូវច្បាប់ ឬអ្នកជំនាញបច្ចេកទេសសម្រាប់ភាគីណាមួយឡើយ

(ង) សន្ទានការីពុំមានសមត្ថកិច្ចក្នុងការចាប់បង្ខំគូភាគីឱ្យទទួលយកដំណោះស្រាយណាមួយនោះទេ

(ច) សន្ទានការីនឹងចែករំលែកព័ត៌មានដែលទទួលបានពីកិច្ចប្រជុំឯកជននៅពេលដែលសន្ទានការីយល់ឃើញថា សមរម្យ និងមានប្រយោជន៍ ក្នុងលក្ខខណ្ឌគោរពតាមវិធានពាក់ព័ន្ធនឹងការសម្ងាត់

(ឆ) សន្ទានការីអាចបង្ហាញការយល់ឃើញរបស់ខ្លួនតែនៅពេលដែលគូភាគីស្នើសុំនៅដំណាក់កាលក្រោយៗមកទៀតនៃសន្ទានកម្មតែប៉ុណ្ណោះ ហើយសន្ទានការីមានសេរីភាពក្នុងការបដិសេធ ផ្តល់នូវការយល់ឃើញរបស់ខ្លួន ហើយការផ្តល់នូវការយល់ឃើញបែបនេះមិនមែនជាការផ្តល់ប្រឹក្សាយោបល់ផ្នែកច្បាប់ ឬផ្នែកបច្ចេកទេសនោះទេ និងមិនចងកាតព្វកិច្ចចំពោះគូភាគីឡើយ

(ជ) ពន្យល់អំពីខ្លឹមសារនៃវិធានស្តីពីសន្ទានកម្ម ជាពិសេសពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចប្រជុំរួម និងកិច្ចប្រជុំឯកជន និងការសម្ងាត់។

សន្ទានការីនឹងសាកសួរ ប្រសិនបើគូភាគីមានបំណងកែប្រែបទប្បញ្ញត្តិណាមួយនៃវិធាន តាមរយៈលក្ខខណ្ឌនៃការធ្វើសន្ទានកម្ម។

យោបល់ឯករាជ្យ

សន្ទានការីមិនអាចធានាថាភាគីនីមួយៗបានសម្រេចចិត្តជាក់លាក់ដោយសេរី ផ្អែកតាមព័ត៌មានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយឡើយ ប៉ុន្តែប្រសិនបើសមរម្យ សន្ទានការីគួរប្រាប់ឱ្យគូភាគីដឹងអំពីសារៈ-សំខាន់នៃការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយអ្នកប្រកបវិជ្ជាជីវៈផ្សេងទៀតដើម្បីអោយពួកគេអាចសម្រេចចិត្តដោយផ្អែកតាមព័ត៌មានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ។

៦. ការដកខ្លួនចេញរបស់សន្ធានការី

បន្ថែមពីលើករណីដែលបានរៀបរាប់ខាងលើស្តីពីភារកិច្ចរបស់សន្ធានការី ក្នុងការដកខ្លួនចេញពីដំណើរការនីតិវិធីដោយសារមូលហេតុអព្យាក្រឹតភាព និងឯករាជភាព សន្ធានការីត្រូវដកខ្លួនចេញពីសន្ធានកម្ម និងជូនដំណឹងភ្លាមៗដល់អគ្គលេខាធិការដ្ឋានអំពីការដកខ្លួននោះនៅពេលដឹងថាខ្លួនបានបំពានវិធានស្តីពីសន្ធានកម្ម និង/ឬក្រមសីលធម៌នេះ។

៧. ការបញ្ចប់សន្ធានកម្មដោយសន្ធានការី

សន្ធានការីត្រូវបញ្ចប់សន្ធានកម្ម និងជូនដំណឹងភ្លាមៗដល់អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អំពីការបញ្ចប់នោះក្នុងករណីមានព្រឹត្តិការណ៍ណាមួយខាងក្រោម៖

(ក) ប្រសិនបើមានសំណើសុំដោយភាគីណាមួយដើម្បីឱ្យសន្ធានការីបំពានវិធានស្តីពីសន្ធានកម្ម និង/ឬក្រមសីលធម៌នេះ ឬច្បាប់ជាធរមានណាមួយហើយសន្ធានការីមិនអាចបន្តសន្ធានកម្មដោយគ្មានការយល់ព្រមតាមសំណើនោះ

(ខ) ប្រសិនដឹងច្បាស់លាស់ថាគោលបំណងនៃសន្ធានកម្មគឺដើម្បីបំពានច្បាប់ជាធរមានណាមួយ

(គ) ប្រសិនបើអតុល្យភាពអំណាចរវាងគូភាគី ទំនងជានាំឱ្យមានការសះជាធ្វើឡើងក្រោមការបង្ខិតបង្ខំ

(ឃ) ប្រសិនបើគូភាគីទំនងជាមិនឈានដល់ការសះជានោះទេ

(ង) ប្រសិនបើមើលឃើញថាការបន្តនីតិវិធីអាចធ្វើឱ្យខូចខាត ឬអន្តរាយដល់គូភាគីណាមួយ ដូចជានៅក្នុងស្ថានភាពដែលគូភាគី និង/ឬអ្នកតំណាងរបស់ពួកគេព្យាយាមប្រើប្រាស់ដំណើរការសន្ធានកម្មមិនត្រឹមត្រូវដើម្បីសម្រេចបាននូវគោលបំណងផ្សេងទៀតដូចជា៖

(i) ពន្យារដំណើរការនីតិវិធី ដោយសង្ឃឹមថានឹងបន្តនូវការរៀបចំដែលមានស្រាប់ ឬពន្យារការដោះស្រាយវិវាទតាមប្រព័ន្ធតុលាការ ឬទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ផ្សេងទៀត ឬ

(ii) អូសបន្លាយពេលវេលាដើម្បីបំបាត់ ឬលាក់ទ្រព្យសម្បត្តិ ឬធ្វើសកម្មភាពដោយទុច្ចរិត

(iii) ករណីដែលតាមការយល់ឃើញរបស់សន្ធានការី គូភាគីមួយ ឬច្រើន និង/ឬអ្នកតំណាងរបស់ពួកគេហាក់បីដូចជាកំពុងធ្វើសកម្មភាពដោយទុច្ចរិត។

ក្នុងករណីណាមួយខាងលើ ប្រសិនបើអាចធ្វើបាន សន្ធានការីគួរជូនដំណឹងសមហេតុផលដល់អ្នកចូលរួម និងអាចជួយគូភាគីក្នុងការពិចារណាជម្រើសនីតិវិធីបន្តទៀត សម្រាប់ការដោះស្រាយវិវាទរបស់ពួកគេ។

៨. កម្រៃសេវា

សន្ធានការីត្រូវទទួលប្រាក់កម្រៃរបស់ខ្លួន (កម្រៃសេវា និងការចំណាយផ្សេងៗ) ស្របតាមលក្ខខណ្ឌនៃការតែងតាំងសន្ធានការីដោយ ម.ជ.ម. និងដោយផ្ទាល់ពី ម.ជ.ម. ប៉ុណ្ណោះ ដូចមានកំណត់ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ១ (តារាងកម្រៃសេវា ម.ជ.ម.) នៃវិធានស្តីពីសន្ធានកម្ម។

សន្ធានការីមិនត្រូវចូលរួមក្នុងការរៀបចំជាលក្ខណៈឯកជនណាមួយជាមួយភាគីណាមួយ ក្នុងគោលបំណងបង់កម្រៃសេវា ឬប្រាក់បំណាច់ផ្សេងទៀតនោះទេ ឬក្នុងករណីផ្សេងពីនេះ ក្នុងគោលបំណងទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ណាមួយពីការបំពេញតួនាទីជាសន្ធានការីនៅក្នុងសន្ធានកម្ម រួមទាំងការទទួលអំណោយជាវត្ថុ ឬសាច់ប្រាក់ ឬសេវាកម្មពីគូភាគី ឬអ្នកតំណាង ឬជំនួយការរបស់ពួកគេឡើយ។

៩. អវសានប្បញ្ញត្តិ

ក្រមសីលធម៌នេះ ត្រូវបានអនុម័តដោយមហាសន្និបាតរបស់ ម.ជ.ម. នាថ្ងៃទី១៨ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២៣។

ក្រមសីលធម៌នេះមានអានុភាពអនុវត្តចាប់ពីថ្ងៃទី១៨ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២៣ តទៅ។

ថ្ងៃសៅរ៍ ១២ រោច ខែផល្គុន ឆ្នាំខាល ចត្វាស័ក ព.ស. ២៥៦៦

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី១៨ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២៣

មជ្ឈមណ្ឌលជាតិនៃមជ្ឈត្តការផ្ទៃកពាណិជ្ជកម្ម

ប្រធាន

សាន គីរី

WWW.NCAC.ORG.KH